

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

της 17ης Φεβρουαρίου 2004¹

1. Το Landgericht Düsseldorf (Γερμανία), περιφερειακό δικαστήριο το οποίο είναι αρμόδιο για την εκδίκαση αστικών και ποινικών υποθέσεων, υπέβαλε στο Δικαστήριο δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 14, παράγραφος 3, έκτη περίπτωση, του κανονισμού (ΕΚ) 2100/94, για τα κοινοτικά δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών², και του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΚ) 1768/95³, για τη θέσπιση εκτελεστικών κανόνων σχετικά με τη γεωργική εξαίρεση που προβλέπεται υπέρ των καλλιεργητών.

Το ως άνω δικαστήριο επιθυμεί να πληροφορηθεί αν ο κάτοχος μιας προστατευόμενης φυτικής ποικιλίας μπορεί να ζητήσει πληροφορίες από μια επιχείρηση επεξεργασίας σπόρων, προκειμένου να ελέγξει την ταυτότητα των καλλιεργητών που χρησιμοποιούν την παρέκκλιση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου 14 του κανονισμού 2100/94⁴, ανεξαρτήτως του αν υφίστανται ενδείξεις από τις οποίες προκύπτει ότι υλικό μιας ποικιλίας, που έχει

καταχωρισθεί στο όνομά του, υπέστη μεταποίηση. Στην περίπτωση που απαιτείται η ύπαρξη τέτοιων ενδείξεων, το εν λόγω δικαστήριο ερωτά επίσης αν οι πληροφορίες που ζητούνται από την επιχείρηση αφορούν το σύνολο των καλλιεργητών που χρησιμοποίησαν σπόρους συγκεκριμένης ποικιλίας ή αν οι ως άνω πληροφορίες περιορίζονται σε εκείνους για τους οποίους υφίστανται ορισμένες ενδείξεις ότι η ως άνω επιχείρηση τους παρέσχε υπηρεσίες μεταποίησης.

I — Ιστορικό της διαφοράς της κύριας δίκης

2. Η Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH (στο εξής: Saatgut-Treuhandverwaltung), ενάγουσα της κύριας δίκης, είναι μια ένωση κατόχων προστατευόμενων φυτικών ποικιλιών και κατόχων αδειών αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως. Η εν λόγω ένωση, συσταθείσα υπό τη μορφή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, εκπροσωπεί τα μέλη της και εκείνα του Bundesverband Deutscher Pflanzenzüchter eV, οργανισμού ο οποίος είναι, με τη σειρά του, μέλος της ενάγουσας, και, ως εκ τούτου, προβάλλει ορισμένα δικαιώματα για πληροφόρηση έναντι της εναγομένης επιχείρησης, Brangewitz GmbH (στο εξής: Brangewitz), ως προς τη μεταποίηση, για σκοπούς αναπαραγωγής, των σπόρων μιας συγκεκριμένης.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

2 — Κανονισμός του Συμβουλίου της 27ης Ιουλίου 1994 (ΕΕ L 227, σ. 1).

3 — Κανονισμός της Επιτροπής, της 24ης Ιουλίου 1995, για τη θέσπιση εκτελεστικών κανόνων σχετικά με τη γεωργική εξαίρεση που προβλέπει το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94 (ΕΕ L 173, σ. 14).

4 — Η εν λόγω παρέκκλιση επιτρέπει στους καλλιεργητές, υπό την προϋπόθεση ότι καταβάλλουν μια δικαίη αμοιβή, να φυτεύουν στους αγρούς τους το προϊόν της συγκομιδής το οποίο έλαβαν φυτεύοντας πολλαπλασιαστικό υλικό μιας προστατευόμενης ποικιλίας, χωρίς να απαιτείται άδεια.

Οι πληροφορίες που ζητήθηκαν αφορούν τις περιόδους εμπορίας 1997/1998 όσον αφορά 492 ποικιλίες, 1998/1999 όσον αφορά 517 ποικιλίες και 1999/2000 όσον αφορά 574 ποικιλίες, λαμβανομένου υπόψη ότι οι επίμαχες ποικιλίες προστατεύονται, εν πάση περιπτώσει, από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο.

3. Στις 19 Ιουνίου 2000, η επιχείρηση Brangewitz απέστειλε διαφημιστικό έντυπο σε καλλιεργητές, στο οποίο τους πρότεινε να μεταποήσει τους σπόρους στην εκμετάλλευσή τους μέσω των κινητών εγκαταστάσεων μεταποίησης που διέθετε, ιδίως δε να ταξινομήσει τους μεγαλύτερους κόκκους και να τους απολυμάνει. Οι εργασίες «ξερίζωμα, καθαρισμός, μεταποίηση και απολύμανση» προσφέρονταν στην τιμή των 7,90 γερμανικών μάρκων (DEM) ανά τόνο.

4. Στη διαφορά της κύριας δίκης, η ενάγουσα επικαλέστηκε μεγάλο αριθμό μαρτυριών πελατών της Brangewitz οι οποίοι είχαν χρησιμοποιήσει την προβλεπόμενη για τους καλλιεργητές παρέκκλιση και προσκόμισε έγγραφα και δελτία αποστολής που είχε συντάξει η ως άνω επιχείρηση. Στα τιμολόγια, ο καθαρισμός, η μεταποίηση και η απολύμανση κάθε ποικιλίας, π.χ. του κριθαριού, υπολογίζονταν σε συνάρτηση με τις ποσότητες, ενώ ορισμένα από αυτά περιείχαν στοιχεία σχετικά με τις μεταποιηθείσες ποικιλίες.

Στις δηλώσεις τους, οι καλλιεργητές που χρησιμοποίησαν, για σκοπούς αναπαραγωγής σε αγρό της εκμεταλλεύσεώς τους, σπόρους προστατευόμενων ποικιλιών που

προέρχονται από προγενέστερες εσοδείες διευκρινίζουν, σύμφωνα με τις οδηγίες που περιέχονται στο υπόμνημα που συνέταξε ο Bundesverband Deutscher Pflanzenzüchter ως προς τις δηλώσεις σχετικά με τη φύτευση για τις περιόδους 1997/1998, 1998/1999 και 1999/2000, το οποίο αποστέλλεται σε κάθε καλλιεργητή μαζί με τα σχετικά έντυπα, ότι οι υπηρεσίες μεταποίησης είχαν παρασχεθεί από τρίτους.

5. Η Saatgut-Treuhandverwaltung είναι πεπεισμένη ότι η Brangewitz δραστηριοποιείται ως επιχείρηση μεταποίησης, όχι μόνον επειδή το προσωπικό της ασκεί ευθέως αυτή τη δραστηριότητα, αλλά και επειδή η εν λόγω εταιρία εκμισθώνει μηχανήματα ώστε οι ενδιαφερόμενοι καλλιεργητές να εκτελούν τις σχετικές εργασίες στην εκμετάλλευσή τους. Από τις δηλώσεις σχετικά με τη φύτευση, στις οποίες οι καλλιεργητές αναγνωρίζουν ότι έκαναν χρήση της παρεκκλίσεως, καθώς και από τα τιμολόγια και τα δελτία αποστολής που εστάλησαν, προκύπτει ότι η Brangewitz μεταποίηση, για σκοπούς αναπαραγωγής, υλικό τουλάχιστον 71 προστατευόμενων ποικιλιών, επί των οποίων έχουν δικαιώματα τα μέλη της. Κατά συνέπεια, η Saatgut-Treuhandverwaltung εκτιμά ότι η Brangewitz υποχρεούται να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τις παρασχεθείσες υπηρεσίες.

II — Τα προδικαστικά ερωτήματα

6. Το πολιτικό τμήμα του Landgericht Düsseldorf υπέβαλε τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα, προκειμένου να διευκρινιστεί η έκταση της υποχρέωσης παροχής

πληροφοριών την οποία υπέχει η επιχείρηση που παρέχει στους καλλιεργητές υπηρεσίες μεταποιήσεως πολλαπλασιαστικού υλικού το οποίο ελήφθη με τη φύτευση, στην εκμετάλλευσή τους, σπόρων προστατευόμενων ποικιλιών:

ποιητής παρέσχε υπηρεσίες μεταποιήσεως σε σχέση με τις συγκεκριμένες προστατευόμενες ποικιλίες;»

III — Η κοινοτική νομοθεσία

«1) Έχουν οι διατάξεις [των άρθρων 14, παράγραφος 3, έκτη περίπτωση, του κανονισμού 2100/94 και 9 του κανονισμού 1768/95] την έννοια ότι ο κάτοχος μιας προστατευόμενης κατά τον κανονισμό 2100/94 ποικιλίας μπορεί να ζητήσει από τον μεταποιητή πληροφορίες [...] ανεξαρτήτως του αν υπάρχουν ενδείξεις ως προς το αν ο μεταποιητής προσέφερε υπηρεσίες μεταποιήσεως σε σχέση με την προστατευόμενη ποικιλία;

7. Το άρθρο 14 του κανονισμού 2100/94, του οποίου την ερμηνεία ζητεί το γερμανικό δικαστήριο, προβλέπει τα εξής:

«Παρέκκλιση από τα κοινοτικά δικαιώματα επί φυτικής ποικιλίας

2) Στην περίπτωση που υπάρχουν ενδείξεις για τη συνδρομή των πραγματικών περιστατικών στα οποία αναφέρεται το πρώτο ερώτημα: Οφείλει ο μεταποιητής να παράσχει τις κατά το άρθρο 14, παράγραφος 3, έκτη περίπτωση, του κανονισμού 2100/94, σε συνδυασμό με το άρθρο 9 του κανονισμού 1768/95, πληροφορίες ως προς όλους τους καλλιεργητές για τους οποίους παρέσχε [...] υπηρεσίες μεταποιήσεως σε σχέση με τις συγκεκριμένες προστατευόμενες ποικιλίες, ή μόνο ως προς τους καλλιεργητές, για τους οποίους ο κάτοχος της προστατευόμενης ποικιλίας έχει ενδείξεις ότι [...] ο μετα-

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 13, παράγραφος 2, και για τη διασφάλιση της γεωργικής παραγωγής, οι καλλιεργητές επιτρέπεται να χρησιμοποιούν, για σκοπούς αναπαραγωγής σε αγρό της εκμετάλλευσής τους, το προϊόν της συγκομιδής το οποίο έλαβαν φυτεύοντας, στην εκμετάλλευσή τους, πολλαπλασιαστικό υλικό μιας ποικιλίας, εκτός των υβριδίων ή των σύνθετων ποικιλιών, η οποία καλύπτεται από κοινοτικό δικαίωμα επί φυτικών ποικιλιών.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται μόνον στα ακόλουθα γεωργικά φυτικά είδη:

α) κτηνοτροφικά φυτά· [...]

8. Το άρθρο 9 του κανονισμού 1768/95, ο οποίος θεσπίστηκε από την Επιτροπή για τον καθορισμό των εκτελεστικών κανόνων σχετικά με τη γεωργική εξαίρεση που προβλέπει το άρθρο 14 του κανονισμού 2100/94, προβλέπει τα εξής:

β) σιτηρά· [...]

γ) πατάτες· [...]

«Πληροφόρηση από τον μεταποιητή

δ) ελαιούχα και κλωστικά φυτά· [...]

1. Οι λεπτομέρειες των χρήσιμων πληροφοριών που θα πρέπει να παράσχει ο μεταποιητής στον κάτοχο βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 3 έκτη περίπτωση του βασικού κανονισμού μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο σύμβασης μεταξύ του κατόχου και του ενδιαφερόμενου μεταποιητή.

3. Οι προϋποθέσεις της παρεκκλίσεως που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και διασφάλισης των έννομων συμφερόντων του δημιουργού της φυτικής ποικιλίας και του καλλιεργητή καθορίζονται, πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, με εκτελεστικούς κανόνες που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 114, βάσει των ακόλουθων κριτηρίων:

2. Στις περιπτώσεις όπου δεν έχει συναφθεί ή δεν ισχύει μια τέτοια σύμβαση, με κάθε επιφύλαξη ως προς τις απαιτήσεις πληροφόρησης που απορρέουν από άλλη κοινοτική νομοθεσία ή από τη νομοθεσία κρατών μελών, μετά από αίτηση του κατόχου, ο μεταποιητής θα πρέπει να παράσχει χρήσιμες πληροφορίες στον κάτοχο. Χρήσιμα θεωρούνται τα ακόλουθα στοιχεία:

— [...]

— οι καλλιεργητές και οι μεταποιητές παρέχουν, κατόπιν σχετικής αιτήσεως, κατάλληλες πληροφορίες στους κατόχους· [...]

α) το όνομα του μεταποιητή, ο τόπος διαμονής του και το επίσημο όνομα και η διεύθυνση της επιχείρησής του·

β) το αν ο μεταποιητής έχει παράσχει υπηρεσίες μεταποίησης του προϊόντος συγκομιδής που ανήκει σε μία ή περισσότερες ποικιλίες του κατόχου για καλλιέργεια, όπου η ποικιλία ή οι ποικιλίες δηλώθηκαν ή έγιναν γνωστές στον μεταποιητή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο·

γ) εάν ο μεταποιητής έχει παράσχει τέτοια υπηρεσία, η ποσότητα του προϊόντος συγκομιδής που ανήκει στη συγκεκριμένη ποικιλία ή ποικιλίες, που μεταποιήθηκαν για καλλιέργεια από τον μεταποιητή, καθώς και η συνολική ποσότητα που προέκυψε από τη μεταποίηση αυτή·

δ) οι ημερομηνίες και οι τόποι όπου πραγματοποιήθηκε η μεταποίηση που αναφέρεται στο στοιχείο γ'·

και

ε) το όνομα και η διεύθυνση του προσώπου ή των προσώπων στους οποίους παρείχε την υπηρεσία μεταποίησης που αναφέρεται στο στοιχείο γ' καθώς και τις σχετικές ποσότητες.

[...]

IV — Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

9. Οι διάδικοι της κύριας δίκης, η Γερμανική και η Ολλανδική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή, κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις στην παρούσα διαδικασία, εντός της προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

Οι εκπρόσωποι της ενάγουσας και της εναγομένης, καθώς και ο εκπρόσωπος της Επιτροπής, παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση της 8ης Ιανουαρίου 2004, προκειμένου να αναπτύξουν προφορικά τα επιχειρήματά τους.

V — Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα

A — Παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο

10. Κατά τη Saatgut-Treuhandverwaltung, το άρθρο 14, παράγραφος 3, έκτη περίπτωση, του κανονισμού 2100/94 και το άρθρο 9 του κανονισμού 1768/95 παρέχουν στους κατόχους ευρύ δικαίωμα πληροφόρησης όσον αφορά τις καταχωρισθείσες φυτικές ποικιλίες τους, υποχρεώνοντας τις επιχειρήσεις μεταποίησης σπόρων να τους παράσχουν τα λεπτομερειακά στοιχεία που ζητούν ως προς τη μεταποίηση του καταχω-

ρισθέντος υλικού, χωρίς να πρέπει να αποδείξουν ότι η μεταποίηση αναφέρεται σε μια συγκεκριμένη παροχή υπηρεσιών. Η Saatgut προσθέτει ότι, κατ' αρχήν, η χρησιμοποίηση σπόρων που προέρχονται από το προϊόν της συγκομιδής χάρη στη φύτευση μιας προστατευόμενης ποικιλίας απαγορεύεται, καίτοι, κατ' εξαιρέσει, οι καλλιεργητές έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τους σπόρους ορισμένων ποικιλιών υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνεται η παροχή στον κάτοχο των πληροφοριών που αυτός ζητεί: αν οι καλλιεργητές δεν τηρήσουν την ως άνω υποχρέωση, η μεταποίηση, η οποία είναι μια αμιγώς προπαρασκευαστική εργασία, καθίσταται παράνομη. Επομένως, ο δημιουργός δεν υποχρεούται να αποδείξει ότι ο καλλιεργητής αμέλησε την ως άνω υποχρέωση ούτε ότι η επιχείρηση μεταποίησης πολλαπλασιαστικού υλικού σε μια συγκεκριμένη περίπτωση. Η ως άνω εταιρία υποστηρίζει ότι οι απαντήσεις που δίδουν οι επιχειρήσεις είναι πολύ ωφέλιμες για τον κάτοχο, τόσο για τον έλεγχο της εκ μέρους των καλλιεργητών χρησιμοποιήσεως της παρεκκλίσεως, χωρίς να πρέπει ο κάτοχος να αποδείξει ότι αυτοί αγόρασαν μία από τις ποικιλίες του, όσο και για τον έλεγχο της αξιοπιστίας των δηλώσεων που υπέβαλαν εκείνοι που έκαναν χρήση του εν λόγω πλεονεκτήματος.

Η ως άνω υποχρέωση είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας, καθόσον αναφέρεται μόνον στις μεταποιηθείσες ποσότητες και στα πρόσωπα ή στους φορείς για τους οποίους εργάστηκαν οι επίμαχες επιχειρήσεις, λαμβανομένου υπόψη ότι οι τελευταίες γνώριζαν τα εν λόγω στοιχεία και τα χρησιμοποιούσαν για τη χρέωση των υπηρεσιών τους.

11. Η Brangewitz εκτιμά ότι ο αποδέκτης μιας αιτήσεως παροχής πληροφοριών είναι το πρόσωπο που παρέχει απευθείας υπηρεσίες μεταποιήσεως των σπόρων υπό την

ιδιότητα του παρέχοντος υπηρεσίες, όταν υπάρχουν ενδείξεις από τις οποίες προκύπτει ότι το εν λόγω πρόσωπο προέβη στη μεταποίηση πολλαπλασιαστικού υλικού που προέρχεται από μια καταχωρισθείσα φυτική ποικιλία. Οι δημιουργοί μπορούν να απευθύνονται μόνον στις προαναφερθείσες επιχειρήσεις προκειμένου να λάβουν ακριβή στοιχεία, όταν επιθυμούν να διενεργήσουν δειγματοληπτικό έλεγχο και έχουν αποδείξει την ύπαρξη έννομης σχέσεως με ορισμένους καλλιεργητές. Η Brangewitz δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως παρέχουσα υπηρεσίες μεταποίησης πολλαπλασιαστικού υλικού, καθόσον δεν εκτελεί την εργασία απευθείας: αυτή διαθέτει δύο ειδικές αγροτικές μηχανές για τον καθαρισμό και τη διαλογή των σπόρων και εκμισθώνει τις εν λόγω μηχανές στους καλλιεργητές, ώστε οι τελευταίοι να εκτελέσουν τις σχετικές εργασίες για λογαριασμό τους και με δική τους ευθύνη. Η χρέωση αποτελεί συνάρτηση των ποσοτήτων σιτηρών που μεταποιήθηκαν.

12. Κατά τη Γερμανική Κυβέρνηση, η μόνη επιβαλλόμενη από την κοινοτική ρύθμιση προϋπόθεση ώστε να υποχρεούται η επιχείρηση να παράσχει τις πληροφορίες είναι να τις ζητήσει ο δημιουργός. Οι διατάξεις των οποίων η ερμηνεία είναι επίμαχη στην παρούσα διαδικασία δεν προβλέπουν την προσκόμιση αποδείξεων ή ενδείξεων. Ο καλλιεργητής συνδέεται με τον δημιουργό με μια έννομη σχέση που δημιουργήθηκε με την αγορά σπόρων, αλλά δεν υφίσταται σχέση αυτού του είδους όσον αφορά το πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες μεταποίησης του προϊόντος της συγκομιδής: η υποχρέωση του εν λόγω προσώπου να παράσχει πληροφορίες είναι αυτοτελής σε σχέση με εκείνη του καλλιεργητή. Αν η υποχρέωση αυτή εξηρτάτο από την ύπαρξη ενδείξεων, τούτο θα σήμαινε ότι ο δημιουργός θα έπρεπε να απευθυνθεί κατ' αρχάς στους καλλιεργητές και η λήψη αποδεικτικών στοιχείων θα εξηρτάτο από

την καλή θέληση των καλλιεργητών. Κατά την ως άνω κυβέρνηση, δεν είναι δυσανάλογο το να ζητήσει ο κάτοχος από όλες τις επιχειρήσεις μεταποιήσεως σπόρων χρήσιμες πληροφορίες, ανεξαρτήτως της υπάρξεως ενδείξεων από τις οποίες να προκύπτει ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις μεταποίησαν το προϊόν της συγκομιδής που προέρχεται από ορισμένες προστατευόμενες ποικιλίες, καθόσον πιθανολογείται ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις, κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητάς τους, μεταποιούν τακτικά υλικό των καταχωρισθεισών ποικιλιών.

13. Η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών και η Επιτροπή απαιτούν να αποδεικνύει ο κάτοχος την ύπαρξη των προαναφερθεισών ενδείξεων.

B — Απάντηση στο πρώτο ερώτημα

14. Για την προαγωγή της αναπτύξεως νέων φυτικών ποικιλιών, ο κοινοτικός νομοθέτης αποφάσισε το 1994 να βελτιώσει την προστασία των δημιουργών θεσπίζοντας, προπαντός, ένα καθεστώς βιομηχανικής ιδιοκτησίας για το σύνολο του εδάφους της Ενώσεως⁵.

15. Σύμφωνα με το άρθρο του 1, ο κανονισμός 2100/94 θεσπίζει «σύστημα κοινοτικών δικαιωμάτων επί φυτικών ποικιλιών, ως μόνη

και αποκλειστική μορφή των κοινοτικών δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας επί φυτικών ποικιλιών». Από την έναρξη ισχύος του εν λόγω κανονισμού, τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να χορηγούν εθνικά δικαιώματα ιδιοκτησίας, καίτοι το άρθρο 92 απαγορεύει τη σώρευση δικαιωμάτων κατά τρόπον ώστε καμία ποικιλία που καλύπτεται από κοινοτικό δικαίωμα επί φυτικών ποικιλιών δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εθνικού δικαιώματος επί φυτικών ποικιλιών ή διπλώματος ευρεσιτεχνίας για τη συγκεκριμένη ποικιλία. Οι ποικιλίες όλων των βοτανικών ειδών, συμπεριλαμβανομένων, ιδίως, των υβριδίων, καλύπτονται από κοινοτικό δικαίωμα.

16. Για να μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προστασίας, οι ποικιλίες πρέπει να είναι διακριτές, ομογενείς, σταθερές, νέες και να έχουν τη δική τους ονομασία. Το κοινοτικό δικαίωμα επί φυτικών ποικιλιών ανήκει στον δημιουργό, ήτοι στο πρόσωπο που δημιούργησε ή ανακάλυψε και ανέπτυξε την ποικιλία, ή στον διάδοχό του.

17. Το άρθρο 13 του κανονισμού 2100/94 παρέχει στον κάτοχο του κοινοτικού δικαιώματος επί φυτικών ποικιλιών το δικαίωμα να προβαίνει, όσον αφορά την ποικιλία, σε ορισμένες ενέργειες που απαριθμούνται στην παράγραφο 2: α) παραγωγή ή αναπαραγωγή (πολλαπλασιασμός)· β) επεξεργασία με σκοπό την αναπαραγωγή· γ) προσφορά προς πώληση· δ) πώληση ή άλλου είδους διάθεση στην αγορά· ε) εξαγωγή από την Κοινότητα· στ) εισαγωγή στην Κοινότητα και ζ) αποθήκευση για οποιονδήποτε από τους προαναφερθέντες λόγους. Ο κάτοχος

5 — Το ιστορικό και τα χαρακτηριστικά του κοινοτικού συστήματος έννομης προστασίας των φυτικών ποικιλιών εκτίθενται στα σημεία 7 έως 18 των προτάσεών μου της 21ης Μαρτίου 2002 στην υπόθεση C-305/00, Schulin, επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Απριλίου 2003 (Συλλογή 2003, σ. I-3525).

μπορεί να χορηγεί άδεια για την τέλεση των ως άνω πράξεων. Ο κάτοχος μπορεί επίσης να χορηγεί την εν λόγω άδεια υπό όρους ή περιορισμούς.

18. Το άρθρο 14, παράγραφος 1, περιέχει μια παρέκκλιση από τα δικαιώματα του κατόχου αποσκοπούσα στη διασφάλιση της γεωργικής παραγωγής, καθόσον παρέχει τη δυνατότητα στους γεωργούς να χρησιμοποιούν, για σκοπούς αναπαραγωγής σε αγρό της εκμεταλλεύσεώς τους, το προϊόν της συγκομιδής το οποίο έλαβαν φυτεύοντας πολλαπλασιαστικό υλικό μιας ποικιλίας, εκτός των υβριδίων ή των σύνθετων ποικιλιών, η οποία καλύπτεται από κοινοτικό δικαίωμα επί φυτικών ποικιλιών⁶. Το πρόνομο του καλλιεργητή ισχύει μόνο για ορισμένα γεωργικά φυτικά είδη που απαριθμούνται στην παράγραφο 2 και ταξινομούνται σε τέσσερις ομάδες: στα κτηνοτροφικά φυτά, στα ελαιούχα και κλωστικά φυτά, στα σιτηρά και στις πατάτες⁷.

19. Όπως τόνισαν οι περισσότεροι από τους μετέχοντες στην παρούσα διαδικασία, είναι η τρίτη φορά που ένα γερμανικό δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να του παράσχει στοιχεία ώστε να οριοθετήσει το δικαίωμα του δημιουργού να λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την εκ μέρους των καλλιεργητών χρησιμοποίηση, για σκοπούς αναπαρα-

γωγής, του προϊόντος το οποίο ελήφθη με τη φύτευση μιας καταχωρισθείσας υπέρ αυτού ποικιλίας. Το συμφέρον του δημιουργού για τη λήψη των ως άνω πληροφοριών έγκειται στο γεγονός ότι, αν οι καλλιεργητές χρησιμοποιήσουν την παρέκκλιση, οφείλουν να του καταβάλουν δίκαιη αμοιβή ως αντιστάθμισμα του ότι δεν έχουν ανάγκη σπόρων για τη νέα περίοδο.

20. Η ως άνω αμοιβή είναι αισθητά χαμηλότερη από την τιμή του πολλαπλασιαστικού υλικού της ίδιας ποικιλίας. Γι' αυτόν τον λόγο, οι επίδικοι κανονισμοί επιβάλλουν, τόσο στον άμεσο δικαιούχο όσο και σε αυτόν που παρέχει σε επαγγελματική βάση υπηρεσίες μεταποιήσεως του προϊόντος συγκομιδής με σκοπό τη μεταγενέστερη φύτευσή του, την υποχρέωση να παράσχει στον κάτοχο πληροφορίες σχετικά με τις ποσότητες που χρησιμοποιήθηκαν ή μεταποιήθηκαν, που αποτελούν λεπτομερειακά στοιχεία τα οποία παρέχουν στον κάτοχο τη δυνατότητα να υπολογίσει το ποσό που πρέπει να εισπράξει.

Όπως ανέφερε το Δικαστήριο στη σκέψη 71 της αποφάσεώς του Schulin⁸, ο καλλιεργητής ο οποίος, αφού χρησιμοποίησε την παρέκκλιση, δεν καταβάλλει στον κάτοχο δίκαιη αμοιβή, τελεί, χωρίς να έχει τη σχετική άδεια, μία από τις πράξεις που διαλαμβάνονται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94, οπότε κατά του εν λόγω καλλιεργητή μπορεί να άσκηθεί εκ μέρους του κατόχου αγωγή προκειμένου να υποχρεωθεί σε παύση της παραβιάσεως ή σε καταβολή αμοιβής· επιπλέον, αν η πράξη του καλλιεργητή είναι προϊόν δόλου ή αμελείας, ο τελευταίος υποχρεούται να επανορθώσει τη ζημία που υπέστη ο κάτοχος.

6 — Van der Kooij, PACE: «Introduction to the EC Regulation on Plant Variety Protection», *Kluwer Law International* 1997, σ. 36: «It only applies in relation to farmers who use the product of their own harvest for propagating purposes on their own holding».

7 — Ο Β. Ρ. Kiewiet, πρόεδρος του Κοινοτικού Γραφείου Φυτικών Ποικιλιών, υποστήριξε συναφώς, στην ομιλία που έδωσε στο Einbeck, στις 26 Ιανουαρίου 2001, με θέμα «Modern Plant Breeding and Intellectual Property Rights», ότι: «In a nutshell, what the regime amounts to is that a "farmers' privilege" has been created for varieties of the most important agricultural crops protected by Community plant variety rights», που δημοσιεύθηκε στη διαδικτυακή θέση www.cpvno.fr/e/articles/ocvn/speech_bk.pdf.

8 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 5.

21. Στην υπόθεση Schulin, την πρώτη της σειράς, η Saatgut-Treuhandverwaltung είχε ασκήσει αγωγή κατά ενός καλλιεργητή ο οποίος είχε αρνηθεί να συμπληρώσει το έντυπο που του είχε αποσταλεί προκειμένου να αναφέρει αν είχε φυτεύσει, κατά την περίοδο 1997/1998, 525 φυτικές ποικιλίες, εκ των οποίων οι 180 προστατεύονταν από την κοινοτική ρύθμιση. Κατά την ενάγουσα, οι διατάξεις του άρθρου 14, παράγραφος 3, έκτη περίπτωση, του κανονισμού 2100/94, σε συνδυασμό με το άρθρο 8 του κανονισμού 1768/95, της επέτρεπαν να απαιτεί από κάθε καλλιεργητή τις ως άνω διευκρινίσεις, λόγω του γεγονότος και μόνον ότι αυτός ασκεί το εν λόγω επάγγελμα, χωρίς να υποχρεούται να αποδείξει ότι ο καλλιεργητής είχε φυτεύσει μια καταχωρισθείσα ποικιλία.

Στις προτάσεις μου στην ως άνω υπόθεση, υποστήριξα ότι, όσον αφορά τη χρησιμοποίηση της παρεκκλίσεως, η υποχρέωση παροχής των κατάλληλων πληροφοριών στον κάτοχο αφορά όλους τους καλλιεργητές που αγόρασαν με άδεια εκμεταλλεύσεως το πολλαπλασιαστικό υλικό μιας καταχωρισθείσας ποικιλίας, χωρίς η εν λόγω υποχρέωση να πρέπει να επεκταθεί σε εκείνους που ουδέποτε αγόρασαν την ως άνω ποικιλία, καθόσον είναι αδύνατο σ' αυτούς, από τεχνική άποψη, να χρησιμοποιήσουν το προϊόν της συγκομιδής.

22. Το Δικαστήριο ακολούθησε την ως άνω πρόταση στην απόφασή του, επισημαίνοντας ότι οι προαναφερθείσες διατάξεις δεν επιτρέπουν στον κάτοχο να απαιτεί από κάθε καλλιεργητή να του παρέχει κατάλληλες πληροφορίες, προσθέτοντας ότι πρέπει να υφίσταται μια ένδειξη περί του ότι το πρόσωπο από το οποίο ζητούνται οι πληροφορίες χρησιμοποίησε την παρέκκλιση ή ενδέχεται να τη χρησιμοποίησει, λαμβανομένου υπόψη ότι η αγορά πολλαπλασιαστι-

κού υλικού αποτελεί επαρκή ένδειξη προς τούτο. Επίσης, το Δικαστήριο δέχθηκε ότι οι κάτοχοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να οργανώνονται κατά τρόπο ώστε να μπορούν να διαθέτουν τα ονόματα και τις διευθύνσεις των αγοραστών των προστατευόμενων ποικιλιών τους μέσω των προμηθευτών τους⁹.

23. Στην υπόθεση Jäger¹⁰, που είναι η δεύτερη υπόθεση της οποίας επελήφθη το Δικαστήριο στον τομέα αυτό, η Saatgut-Treuhandverwaltung ενήγαγε έναν άλλο καλλιεργητή ο οποίος αρνήθηκε να συμπληρώσει το έντυπο που του δόθηκε προκειμένου να καθοριστεί αν, κατά την περίοδο 1997/1998, χρησιμοποίησε, για σκοπούς αναπαραγωγής στην εκμετάλλευσή του, το προϊόν το οποίο ελήφθη με τη φύτευση περισσότερων από 500 φυτικών ποικιλιών. Η εν λόγω υπόθεση αφορά μόνον τον καθορισμό της έννοιας της «οργανώσεως των κατόχων», που είναι εξουσιοδοτημένη να προασπίζει τα δικαιώματά τους, η οποία έννοια περιέχεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 1768/95, κατά το μέτρο που το άλλο ερώτημα που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο είναι πανομοιότυπο με εκείνο που υποβλήθηκε στην υπόθεση Schulin. Στην υπόθεση Jäger, χρησιμοποιήθηκε ένα ευφύες τέχνασμα για να παρακαμφθεί η δυσκολία του να δοθεί απάντηση στις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα, ο οποίος, κατά τη νομολογία Emesa Sugar¹¹, μετέχει δημόσια και προσωπικά στη διαδικασία διαμορφώσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου και τερματίζει τη μεταξύ των διαδίκων συζήτηση, οπότε, λαμβανομένου υπόψη του δικαστικού χαρακτήρα της συνεργασίας του, οι πράξεις του δεν υπόκεινται σε αντίκρουση. Κατά τη συνεδρίαση που έλαβε

9 — Σκέψεις 62 έως 68.

10 — Υπόθεση C-182/01, που είναι εκκρεμής. Βλ. τις προτάσεις μου της 7ης Νοεμβρίου 2002.

11 — Διάταξη της 4ης Φεβρουαρίου 2000 (C-17/98, Συλλογή 2000, σ. I-665).

χώρα στην υπόθεση Jäger (3 Οκτωβρίου 2002), μετά την ανάπτυξη των προτάσεων στην υπόθεση Schulin (22 Μαρτίου 2002) αλλά προτού εκδοθεί η απόφαση (10 Απριλίου 2003), η Saatgut-Treuhandverwaltung επέκρινε, σε δημόσια συνεδρίαση, το περιεχόμενο των προτάσεων που δεν ήταν σύμφωνες προς τις αξιώσεις της¹².

24. Επομένως, απομένει να οριοθετηθεί το δικαίωμα του δημιουργού να λαμβάνει πληροφορίες από τις επιχειρήσεις που προβαίνουν στη μεταποίηση σπόρων, προκειμένου να προσδιορίζει τους καλλιεργητές που οφείλουν να του καταβάλουν αμοιβή επειδή χρησιμοποίησαν την παρέκκλιση κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης περιόδου.

25. Για να διευκρινιστούν οι προϋποθέσεις που παρέχουν στον καλλιεργητή τη δυνατότητα να επικαλεστεί όντως την παρέκκλιση προστατεύοντας τα επίμαχα έννομα συμφέροντα, το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94 καθόρισε τα κριτήρια που οφείλει να τηρεί η Επιτροπή κατά τη θέσπιση των εκτελεστικών κανόνων, και ειδικότερα του κανονισμού 1768/95. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η έκτη περίπτωση της προαναφερθείσας διατάξεως υποχρεώνει τόσο τους καλλιεργητές όσο και τους μεταποιητές να παρέχουν στον κάτοχο κατάλληλες πληροφορίες. Η ως άνω απαίτηση διευκρινίστηκε στο άρθρο 8 του τελευταίου κανονισμού όσον αφορά τους καλλιεργητές και στο άρθρο 9 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο είναι αφιερωμένο στις επιχειρήσεις μεταποιήσεως. Οι δύο αυτές διατάξεις έχουν διατυπωθεί κατά παρεμφερή τρόπο, με τις κατάλληλες προσαρμογές,

ομοιότητα η οποία ώθησε ορισμένους από τους μετέχοντες στην παρούσα προδικαστική διαδικασία να προκρίνουν μια ερμηνεία του άρθρου 9 παράλληλη με εκείνη που προσδόθηκε στο άρθρο 8 με την απόφαση Schulin, λύση με την οποία διαφωνώ απερίφραστα.

26. Το άρθρο 14, παράγραφος 3, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 2100/94 επιτρέπει στον ιδιοκτήτη ή στον μεταποιητή που ενεργεί για λογαριασμό του να υποβάλει το προϊόν της συγκομιδής σε μεταποίηση, με την επιφύλαξη των περιορισμών που επιβάλλονται προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι το προϊόν που εισάγεται προς μεταποίηση είναι ταυτόσημο με εκείνο που προκύπτει από τη μεταποίηση.

27. Η ως άνω διάταξη συμπληρώθηκε από το άρθρο 13 του κανονισμού 1768/95, σύμφωνα με το οποίο το προϊόν συγκομιδής μιας ποικιλίας που καλύπτεται από ένα κοινοτικό δικαίωμα επί φυτικών ποικιλιών δεν μπορεί, χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση του κατόχου, να μετακινηθεί από την εκμετάλλευση στην οποία αποκτήθηκε, με σκοπό τη μεταποίηση για μελλοντική καλλιέργεια.

Ωστόσο, η ως άνω ενέργεια επιτρέπεται, εάν ο καλλιεργητής λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι το προϊόν που εισάγεται προς μεταποίηση είναι ταυτόσημο με εκείνο που προκύπτει από τη μεταποίηση και ότι η μεταποίηση πραγματοποιείται από εξουσιοδοτημένο επαγγελματία ή από πρόσωπο που έχει δηλώσει τη δραστηριότητά του στον επίσημο αρμόδιο φορέα προκειμένου να εγγραφεί στους

12 — Το περιστατικό αυτό εξηγείται εν εκτάσει στα σημεία 28 έως 30 των προτάσεών μου της 7ης Νοεμβρίου 2002 στην προπαρατεθείσα υπόθεση Jäger, επί της οποίας δεν έχει ακόμη εκδοθεί απόφαση.

καταλόγους των παρεχόντων υπηρεσίες μεταποιήσεως, επαγγελματία ο οποίος, με τη σειρά του, έχει αναλάβει απέναντι στον εντολέα του την υποχρέωση να μεταποιήσει το ίδιο υλικό. Οι ως άνω κατάλογοι, οι οποίοι έπρεπε να είχαν συνταχθεί μέχρι την 1η Ιουλίου 1997, καθώς και τα μητρώα, δημοσιεύονται ή τίθενται στη διάθεση των οργανώσεων των κατόχων, των καλλιεργητών και των μεταποιητών. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη δυνατότητα που τους παρέχεται να καθορίσουν τις προδιαγραφές των προσόντων που πρέπει να καλύπτουν οι επιχειρήσεις ώστε να περιλαμβάνονται στους καταλόγους.

28. Έτσι, οριοθετείται η υποχρέωση παροχής πληροφοριών στον κάτοχο την οποία αναλαμβάνει η επιχείρηση μεταποιήσεως, κατά το μέτρο που το άρθρο 13 του κανονισμού 1768/95 απαιτεί να πραγματοποιείται η μεταποίηση από ειδικευμένη επιχείρηση που εξασφαλίζει την ταυτότητα του προϊόντος που της παραδόθηκε με το προϊόν που αυτή παρέχει· οι ως άνω προδιαγραφές μπορούν να πληρούνται, συγχρόνως, από τις επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες μεταποιήσεως στις δικές τους εγκαταστάσεις και από εκείνες που μεταφέρουν τα μηχανήματά τους και το αναγκαίο για τη μεταποίηση υλικό και προσωπικό στην εκμετάλλευσή του καλλιεργητή.

Αντιθέτως, μια επιχείρηση που περιορίζεται στο να εκμισθώσει τα μηχανήματα στους καλλιεργητές προκειμένου αυτοί να πραγματοποιήσουν, στην εκμετάλλευσή τους, τη μεταποίηση δεν είναι σε θέση να εγγυηθεί σχετικά με το μεταποιηθέν προϊόν, έστω και αν η εκ μέρους της χρέωση στηρίζεται σε τόνους σπόρων. Η σχέση που συνδέει τις επιχειρήσεις αυτού του είδους με τους καλλιεργητές δεν είναι παροχή υπηρεσιών,

αλλά μίσθωση πράγματος¹³, και γι' αυτόν τον λόγο οι ως άνω επιχειρήσεις δεν διαθέτουν τις πληροφορίες που οφείλουν οι μεταποιητές να παρέχουν στους κατόχους δυνάμει του άρθρου 9 του κανονισμού 1768/95. Επομένως, θα ήταν αλυσιτελές το να απευθύνονται οι τελευταίοι σε επιχειρήσεις αυτού του είδους για να ελέγξουν το αληθές των πληροφοριών, σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού 1768/95.

29. Εξάλλου, μόνον οι μεταποιητές που παρέχουν υπηρεσίες μεταποιήσεως ορισμένων ειδών που απαριθμούνται στο άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94 οφείλουν να πληροφορούν τον δημιουργό, καθόσον τα είδη αυτά είναι τα μόνα επί των οποίων εφαρμόζεται η παρέκκλιση, με δεδομένο ότι το υπόλοιπο μέρος του υλικού αποκλείεται από τη μεταποίηση για σκοπούς αναπαραγωγής.

30. Εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο καλλιεργητής μεταποιεί απευθείας τους σπόρους στην εκμετάλλευσή του χρησιμοποιώντας μισθωμένα μηχανήματα, οι οποίες είναι αναμφισβήτητα ολιγάριθμες λόγω των απαιτούμενων ειδικών τεχνικών γνώσεων, οι εγκατεστημένες στην Κοινότητα επιχειρήσεις οι οποίες μεταποιούν το προϊόν της συγκομιδής των ειδών που μνημονεύονται στο προηγούμενο σημείο των ανά χειράς προτάσεων με σκοπό τη μελλοντική καλλιέργειά του υποχρεούνται να απαντούν στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών που υποβάλλουν σε αυτές οι δημιουργοί.

13 — Αυτή ορίζεται ως η σύμβαση με την οποία το ένα συμβαλλόμενο μέρος υποχρεούται να παραχωρήσει στο άλλο τη χρήση του πράγματος για ορισμένη διάρκεια και με καθορισμένο μίσθωμα. Άρθρο 1543 του ισπανικού Αστικού Κώδικα.

31. Εν πάση περιπτώσει, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να καθορίσει, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που παρέσχε το Δικαστήριο και υπό το πρίσμα των αποδείξεων που προσκομίστηκαν, αν πρόκειται για έναν μεταποιητή σπόρων που υπάγεται στις διατάξεις του κανονισμού 2100/94 και του κανονισμού 1768/95.

32. Έχω επίγνωση του ότι η ως άνω ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 14, παράγραφος 3, έκτη περίπτωση, του κανονισμού 2100/94, σε συνδυασμό με το άρθρο 9 του κανονισμού 1768/95, διαφέρει από την πρόταση την οποία διατύπωσα με τις προτάσεις μου στην υπόθεση Schulin και η οποία υιοθετήθηκε από το Δικαστήριο στην εν λόγω υπόθεση, καίτοι τα άρθρα 8 και 9 του τελευταίου κανονισμού έχουν μια πολύ παρεμφερή διατύπωση. Πλείονες λόγοι εξηγούν την ως άνω διαφορά, η δε νέα ερμηνεία την οποία προέκρινα αφίσταται επίσης από την προκαλούσα έκπληξη λύση την οποία υποστήριξε η Επιτροπή, τουλάχιστον υπό το πρίσμα της διατύπωσης της διατάξεως και του σκοπού της.

33. Το άρθρο 8 του κανονισμού 1768/95 καθορίζει το περιεχόμενο των πληροφοριών που οφείλει να παράσχει ο καλλιεργητής. Όπως υπογραμμίστηκε στην υπόθεση Schulin, ο δημιουργός είναι εκείνος που ωφελείται κυρίως και αμέσως από την κοινοτική ρύθμιση περί προστασίας των καταχωρίσεων των φυτικών ποικιλιών, ενώ ωφελούνται και οι καλλιεργητές χάρη στην επελθούσα πρόοδο, καθώςον έχουν πρόσβαση σε πολλαπλασιαστικό υλικό καλύτερης ποιότητας. Όταν οι καλλιεργητές αγοράζουν σπόρους μιας προστατευόμενης ποικιλίας, συνάπτουν με τον κάτοχο μια, έστω και ήσσονος σημασίας, έννομη σχέση, της οποίας η σημασία αυξάνει εάν το υλικό ανήκει σε ένα από τα τέσσερα είδη που μνημονεύονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 14 του κανονισμού 2100/94, χρησιμοποιώντας το

προϊόν της συγκομιδής για τη φύτευσή του κατά τη διάρκεια μιας άλλης περιόδου, δεδομένου ότι, στην περίπτωση αυτή, οι καλλιεργητές οφείλουν να καταβάλουν αμοιβή στον κάτοχο.

34. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Δικαστήριο θεώρησε ότι μια ερμηνεία της κοινοτικής ρυθμίσεως, σύμφωνα με την οποία όλοι οι καλλιεργητές, λόγω και μόνον του ότι ασκούν το επάγγελμα αυτό, ακόμη και όσοι ουδέποτε απέκτησαν ούτε φύτευσαν το πολλαπλασιαστικό υλικό μιας προστατευόμενης ποικιλίας που ανήκει σε ένα από τα είδη τα οποία απαριθμούνται στο άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94, οφείλουν να παρέχουν στους κατόχους κάθε κατάλληλη πληροφορία, θα έβαινε πέραν του μέτρου που είναι αναγκαίο για να διασφαλιστούν τα έννομα συμφέροντα του δημιουργού της φυτικής ποικιλίας και του καλλιεργητή αντιστοίχως. Προς τούτο, ο κάτοχος πρέπει να διαθέτει ένδειξη περί του ότι ο καλλιεργητής χρησιμοποίησε ή θα χρησιμοποιήσει την παρέκκλιση, λαμβανομένου υπόψη ότι η αγορά σπόρων θεωρείται ως τέτοια ένδειξη. Εν πάση περιπτώσει, εναπόκειται στον δημιουργό της φυτικής ποικιλίας να οργανωθεί κατά τρόπο ώστε να πληροφορείται την ταυτότητα των προσώπων που αγοράζουν τις καταχωρισθείσες ποικιλίες του¹⁴.

35. Αντιθέτως, η παρούσα υπόθεση αφορά το άρθρο 9 του κανονισμού 1768/95, το οποίο απαριθμεί τα λεπτομερειακά στοιχεία που οφείλουν να παρέχουν οι επιχειρήσεις μεταποίησης πολλαπλασιαστικού υλικού, δεδομένου ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις βρίσκονται, σε σχέση με τον κάτοχο, σε μια πολύ διαφορετική θέση από εκείνη των καλλιεργητών.

14 — Απόφαση Schulin (σκέψεις 57, 63 και 66).

36. Πρώτον, σε περίπτωση εφαρμογής της παρεκκλίσεως που προβλέπεται από την κοινοτική ρύθμιση υπέρ των καλλιεργητών, ο δημιουργός της φυτικής ποικιλίας, κατά την άσκηση του επαγγέλματός του, δεν έρχεται σε επαφή με τον μεταποιητή. Καίτοι είναι αληθές ότι, σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 2100/94, απαιτείται η άδεια του κατόχου, η μεταποίηση προστατευόμενων σπόρων με σκοπό την αναπαραγωγή τους διενεργείται από την επιχείρηση μεταποίησης στην εκμετάλλευση του καλλιεργητή ή στις δικές της εγκαταστάσεις. αμφοτέρως οι περιπτώσεις υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1768/95, που υποχρεώνουν τους δύο επιχειρηματίες να λάβουν όλες τις προφυλάξεις προκειμένου να εξασφαλιστεί η ταυτότητα του προϊόντος που εισάγεται προς μεταποίηση με το προϊόν που προκύπτει από τη μεταποίηση.

37. Δεύτερον, ενώ μεγάλο μέρος των καλλιεργητών της Κοινότητας δεν καλλιεργεί κανένα από τα είδη που μνημονεύονται στο άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94, οπότε θα ήταν δυσανάλογο το να υποχρεωθούν οι ως άνω καλλιεργητές να συμπληρώνουν τα ερωτηματολόγια που εκδίδουν οι δημιουργοί των φυτικών ποικιλιών, είναι πολύ πιθανό ότι οι επιχειρήσεις μεταποίησης επεξεργάζονται, κατά την άσκηση του εν λόγω επαγγέλματος, πολλαπλασιαστικό υλικό μιας προστατευόμενης ποικιλίας. Δεδομένου ότι, εάν οι εν λόγω επιχειρήσεις δεν έχουν υπογράψει σύμβαση, καμία έννομη σχέση δεν τις συνδέει με τον κάτοχο και ότι οι καλλιεργητές προσφεύγουν στην ως άνω κατηγορία επιχειρήσεων όταν χρησιμοποιούν την παρέκκλιση, φαίνεται εύλογο ότι οι κάτοχοι μπορούν να απευθύνονται στους μεν ή στους δε προς αναζήτηση πληροφοριών, προκειμένου να ασκήσουν το δικαίωμά τους για τη λήψη δίκαιης αμοιβής.

Η ως άνω ερμηνεία επιβεβαιώνεται από το άρθρο 15 του κανονισμού 1768/95, το οποίο αφορά τον έλεγχο των επιχειρήσεων μεταποίησης, από τις οποίες ο κάτοχος μπορεί να απαιτήσει να αποδείξουν το αληθές των πληροφοριών μέσω τιμολογίων, άλλων εγγράφων που είναι κατάλληλα για την αναγνώριση του υλικού, δειγμάτων ή μέσω της υπάρξεως εγκαταστάσεων μεταποίησης και αποθηκείσεως.

38. Τρίτον, υπάρχει μια σημαντική διαφορά μεταξύ της διατυπώσεως του άρθρου 8 και εκείνης του άρθρου 9 του κανονισμού 1768/95, η οποία δικαιολογεί, κατά τη γνώμη μου, το να αποστεί το Δικαστήριο, όσον αφορά τις επιχειρήσεις μεταποίησης, από τη λύση που υιοθετήθηκε στην απόφαση Schulin ως προς τους καλλιεργητές και την υποχρέωση παροχής πληροφοριών. Όταν ο κάτοχος ερωτά τους καλλιεργητές, η διάταξη δεν θέτει το ζήτημα αν οι εν λόγω καλλιεργητές έχουν αγοράσει καταχωρισθέν υλικό, καθόσον τεκμαίρεται ότι ο κάτοχος το γνωρίζει, και γι' αυτόν τον λόγο ο κάτοχος μπορεί να τους ερωτήσει ευθέως αν χρησιμοποιήσαν το προϊόν της συγκομιδής ως πολλαπλασιαστικό υλικό.

Αντιθέτως, όταν οι δημιουργοί των φυτικών ποικιλιών απευθύνονται στους μεταποιητές, με τους οποίους δεν έχουν καμία προηγούμενη έννομη σχέση, πρέπει κατ' αρχάς να εξακριβώσουν αν οι μεταποιητές έχουν επεξεργαστεί σπόρους μιας από τις ποικιλίες τους προκειμένου να προσδιορίσουν εν συνεχεία, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, τις ποσότητες, τις ημερομηνίες, τους τόπους παροχής υπηρεσιών και τους δικαιούχους των εν λόγω υπηρεσιών. Εάν ο νομοθέτης επιθυμούσε, για να έλθει σε επαφή ο κάτοχος με έναν μεταποιητή, να διαθέτει ο εν λόγω κάτοχος ένδειξη περί του ότι ο μεταποιητής αυτός έχει επεξεργασθεί

προστατευόμενο υλικό στις εγκαταστάσεις του [παραδείγματος χάρη, μέσω των πληροφοριών που υποχρεούται ο καλλιεργητής να παρέχει δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του κανονισμού 1768/95], το άρθρο 9 θα είχε διατυπωθεί κατά τρόπο ώστε η επιχείρηση να περιορίζεται στην επιβεβαίωση των λεπτομερειακών στοιχείων τα οποία ήσαν γνωστά στον κάτοχο. Ωστόσο, τούτο δεν ισχύει, όπως καταδεικνύει προφανώς η παράγραφος 2, στοιχεία β' και ε', του εν λόγω άρθρου.

39. Τέταρτον, έστω και αν ο μεταποιητής εργάζεται, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, για έναν καλλιεργητή δυνάμει συμβάσεως παροχής υπηρεσιών, το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 1768/95 προβλέπει το ενδεχόμενο να αγνοεί ο μεταποιητής σε ποια ποικιλία ανήκει το μεταποιηθέν πολλαπλασιαστικό υλικό και να έχει συμφέρον να λάβει σχετική πληροφόρηση, προκειμένου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που επιβάλλει η ως άνω διάταξη. Αφότου γίνεται δεκτό ότι ο μεταποιητής αγνοεί αν πρόκειται για προστατευόμενη ποικιλία, είναι παράλογο να απαιτείται από τον κάτοχο, προκειμένου να ζητήσει επιβεβαίωση των υποψιών του, να διαθέτει ενδείξεις περί του ότι στην ως άνω εκμετάλλευση μεταποιήθηκε πολλαπλασιαστικό υλικό που έχει καταχωρισθεί στο όνομά του.

40. Τέλος, το άρθρο 8, παράγραφος 5, του κανονισμού 1768/95 προβλέπει ότι η αίτηση παροχής πληροφοριών, αντί να απευθυνθεί απευθείας στον καλλιεργητή, μπορεί να αποσταλεί, κατόπιν συμφωνίας, σε έναν συνεταιρισμό του οποίου ο καλλιεργητής είναι μέλος, σε έναν μεταποιητή που του έχει παράσχει υπηρεσίες μεταποίησης κατά τις

πρόσφατες περιόδους εμπορίας ή σε έναν προμηθευτή σπόρων, οι οποίοι οφείλουν να προωθήσουν τις εν λόγω πληροφορίες, σύμφωνα με την παράγραφο 6, εφόσον έχουν λάβει σχετική εξουσιοδότηση από τον καλλιεργητή.

Δεν συμμερίζομαι τη γνώμη της εταιρίας Brangewitz, η οποία επικαλείται την ως άνω διάταξη προς στήριξη του ισχυρισμού της και υποστηρίζει ότι ο κάτοχος, προκειμένου να έλθει σε επαφή με μια επιχείρηση μεταποίησης, χρειάζεται τη συγκατάθεση του καλλιεργητή. Η ως άνω διάταξη έχει μόνον υπολειμματική λειτουργία στο πλαίσιο του συστήματος, επιτρέποντας σε άλλες επιχειρήσεις, με τις οποίες ο καλλιεργητής έρχεται σε επαφή στο πλαίσιο της επαγγελματικής δραστηριότητάς του, να παράσχουν τις πληροφορίες στο όνομα του καλλιεργητή.

41. Το ίδιο ισχύει όσον αφορά το άρθρο 9, παράγραφος 5, του κανονισμού 1768/95, σύμφωνα με το οποίο ο κάτοχος, αντί να έλθει σε επαφή με τον μεταποιητή, μπορεί να απευθυνθεί σε οργανώσεις επιχειρήσεων οι οποίες ασκούν τις ως άνω δραστηριότητες και των οποίων είναι μέλος ο μεταποιητής ή σε καλλιεργητές στους οποίους ο μεταποιητής έχει παράσχει τις υπηρεσίες του κατά τις πρόσφατες περιόδους εμπορίας, λαμβανομένου υπόψη ότι και οι μεν και οι δε υποχρεούνται, όπως και στην προηγούμενη περίπτωση, να έχουν λάβει εξουσιοδότηση από τους ενδιαφερόμενους μεταποιητές προκειμένου να παράσχουν τις πληροφορίες. Επιπλέον, η ως άνω προφύλαξη δεν υποκαθιστά την κύρια και αυτοτελή υποχρέωση που επιβάλλεται στις επιχειρήσεις μεταποίησης από το άρθρο 9, παράγραφοι 2 και 3, του προαναφερθέντος κανονισμού.

42. Κατά συνέπεια, οι διατάξεις του άρθρου 14, παράγραφος 3, έκτη περίπτωση, του κανονισμού 2100/94, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 9 του κανονισμού 1768/95, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι ο κάτοχος μιας προστατευόμενης ποικιλίας δύναται να απαιτήσει κατάλληλες πληροφορίες από μια επιχείρηση που παρέχει υπηρεσίες μεταποίησης σπόρων οι οποίοι ανήκουν σε ένα από τα γεωργικά φυτικά είδη που μνημονεύονται στο άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94, ανεξαρτήτως της υπάρξεως ενδείξεων περί του ότι η επιχείρηση αυτή μεταποίησε πολλαπλασιαστικό υλικό που προέρχεται από τη φύτευση της ως άνω ποικιλίας.

VI — Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα

43. Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που προτείνω να δοθεί στο πρώτο ερώτημα, δεν είναι αναγκαίο να εξετασθεί το δεύτερο ερώτημα, καθόσον αυτό υποβλήθηκε μόνον επικουρικός σε περίπτωση που θα είχε κριθεί απαραίτητη η παρουσία των προαναφερθεισών ενδείξεων περί της υπάρξεως μεταποίησης σπόρων που έχουν καταχωρισθεί στο όνομα ενός δημιουργού μιας φυτικής ποικιλίας.

VII — Πρόταση

44. Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Landgericht Düsseldorf ως εξής:

«Οι διατάξεις του άρθρου 14, παράγραφος 3, έκτη περίπτωση, του κανονισμού (ΕΚ) 2100/94 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1994, για τα κοινοτικά δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΚ) 1768/95 της Επιτροπής, της 24ης Ιουλίου 1995, για τη θέσπιση εκτελεστικών κανόνων σχετικά με τη γεωργική εξαίρεση που προβλέπει το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι ο κάτοχος μιας προστατευόμενης ποικιλίας δύναται να απαιτήσει κατάλληλες πληροφορίες από μια επιχείρηση που παρέχει υπηρεσίες μεταποίησης σπόρων οι οποίοι ανήκουν σε ένα από τα γεωργικά φυτικά είδη που μνημονεύονται στο άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94, ανεξαρτήτως της υπάρξεως ενδείξεων περί του ότι η εν λόγω επιχείρηση μεταποίησε πολλαπλασιαστικό υλικό που προέρχεται από τη φύτευση της ως άνω ποικιλίας.»